

*Jak by se měla nejúčelněji prováděti výchova
frekventantů ve školách pro důstojníky v záloze:*

**organisace školy, podrobná učebná osnova, jaké zkoušky, kdy a kde
by se měly konati, klasifikace a hodnocení jednotlivých předmětů,
kdy prováděti povyšování frekventantů do poddůstojnických hod-
ností a jich jmenování do důstojnické hodnosti.**

(Dokončení.)

Praktický výcvik.

Je-li řečeno, že škola má dáti příštímu veliteli teoretický základ, může to vésti k podceňování praxe. Aspirant odchází ze školy přeplněn zbytečnými a neupotřebitelnými vědomostmi a před jednotku se neumí postavit.

Zkušenost učí, že aspirant u pluku dobře splní svůj úkol, když je stejně dobře připraven jak teoreticky, tak prakticky; ujímá se velení nad příslušnou jednotkou a zdokonaluje se.

Praxe, proti teorii více než dvojnásobná, není přemrštěna, uvážíme-li, co vše musí mladý velitel v praxi procvičiti, a že při praktickém výcviku opakujeme a probíráme poznatky získané v teorii. Vyplývá to také z různého pracovního efektu: v hodině teorie předneseme daleko více nových poznatků, než jich můžeme procvičiti v hodině praxe.

Budeme se v praxi řídití touž zásadou účelnosti a budeme dávati přednost tomu, co má skutečný význam pro výcvik velitele. Uvedená čísla mají býti ukazatelem, jaké úsilí má býti různým složkám výcviku přibližně věnováno.

1. Řadový výcvik jednotlivce a skupiny: základní vojenské vystoupení a ukáznění. Již zde nutno dáti frekventantům příležitost, aby se počali cvičiti jako velitelé; vyslovování, úsečnost a článkování hlasitého povelu, velitelský postoj.

60 hodin.

2. Výcvik střelce z pušky (bez ostré střelby). Chceme, aby frekventant zaujal hbitě libovolnou polohu střelce, nabil, odhadl vzdálenost, zručně vykonal vše, co souvisí se střelbou, a chceme, aby se naučil vyslovovati úplný povel k palbě. Je dobře organisovati v době praktického zaměstnání nepřetržitě trojúhelník chyb a zápalkovou střelbu.

28 hodin.

3. Výcvik střelce z lehkého kulometu (bez ostré střelby). Po absolvování základních poznatků o střelbě z pušky je velmi jednoduchý.

Nošení, zaujetí palebné hotovosti, nabíjení, spolupráce střelce s nabíječem, palba a přemísťování lehkého kulometu.

Naučit vyslovovati povel k palbě.

12 hodin.

4. Výcvik granátníka: vrh granátem v libovolné poloze na vzdálenost, cíl a rychlost. Použití granátometu. Naučení úplnému povelu k palbě granáty.

14 hodin.

5. Průpravný výcvik jednotlivce: orientace, popis, hodnocení, využití a přemísťování v terénu. Dáváme tím základ příštímu veliteli pro posuzování terénu.

Výcvik patrače, poslá, pozorovatele a strážce.

V terénu nesmí býti jenom přednášeno, nýbrž každý nově vyslovený poznatek musí býti frekventanty ihned prakticky vykonán.

16 hodin.

6. Šerm bodákem: není cvičením pořadovým, nýbrž cvičením zručnosti. Tvoříme v začátku při cvičení základních pohybů malé skupinky 1:2 a využíváme zároveň k cvičení povelu. Později cvičíme šerm dvojic s tyčemi.

15 hodin.

7. Užívání plynové masky: masku připravit, nasadit a odložit v každé situaci, pohyb s nasazenou maskou (při pozdějším bojovém výcviku cvičiti v maskách každý týden jednou).

6 hodin.

8. Výcvik ve střelbě z pistole: poloha střelce, nabíjení, palba. Cvičiti před samou ostrou střelbou.

2 hodiny.

9. Průpravný výcvik úderného roje: pohyb teré-
nem v tvarech bočných, rozvinutí, palba, přemísťování jednotlivě
i ve skupinách (kombinace palby a pohybu) zteč.

Současně cvičiti hlasitě povely velitele roje a cvičiti pohyby
paží a píšťalkou.

12 hodin.

10. Průpravný výcvik střeleckého roje: následuje
po výcviku úderného roje a cvičí se totéž, se zřetelem k činnosti
lehkého kulometu.

8 hodin.

11. Řadový výcvik družstva: družstvo jest jednotkou
čistě bojovou a nehodí se dobře pro pořadová cvičení. (V praxi se
to málo kdy potřebuje.) Cvičení pořadová v družstvu budeme cvičiti
spíše jako předeheru k pořadovým cvičením v četě, t. j. dáme frek-
ventantům možnost uplatnění se před jednotkou v úloze velitele.
Cvičit jen krátce.

5 hodin.

12. Průpravný výcvik družstva: je dobře připraven
průpravným výcvikem obou rojů. Cvičení rozčleňování a pohyby
v tvarech bočných, rozvinování a spolupráci rojů při útoku a zteč,
vytvoření opěrného bodu (obrana) a mechanismus ústupu. Užívati
frekventantů k velení a naučiti je správným povelům pro družstvo.

25 hodin.

13. Ukázková cvičení (s jednou nebo více četami). Mají
za úkol předvésti frekventantům činnost malých jednotek za přib-
ližování, v palbě nepřátelské (znázorniti různé palby), osvětliti zá-
sadu prosakování při zjednávání dotyku a ukázati vzorný útok.

Tato cvičení nutno vykonati tenkrát, až jsou na ně frekven-
tanti teoreticky připraveni, ale ne příliš pozdě, aby získané poznatky
mohly býti uplatněny pro bojový výcvik družstva.

10 hodin.

14. Bojová cvičení v družstvu (frekventanti naučení
pohybům v průpravných cvičeních rozhodují se a jednají takticky
podle dané situace). Nevyhledávati velkou pestrost, spíše dobře stu-
dovati jednotlivé typy bojové činnosti družstva, jimž však frekven-
tanti musí dobře rozuměti. Proto je radno každé cvičení buď při-
praviti neb opakovati na plastickém stole.

Cvičení totéž co v průpravě a přidati: dotykovou hlídku, pře-
zvědnou hlídku a polní stráž.

35 hodin.

15. Pořadová cvičení v četě: Zvláštních hodin jim nelze
mnoho věnovati. Cvičení frekventanty jako velitele.

10 hodin.

16. Průpravná cvičení v četě: zde pokračuje též výcvik
družstva v rámci čety. Teprve četa v pravém smyslu slova ma-
névruje a hlavním úkolem frekventantů je naučiti se ovládati četou.
Proto je výcvik čety jádrem celého výcviku.

Cvičení: rozčleňování a změny tvarů za přibližování, přechod
v tvary rozvinuté, útok, manévr se záložním družstvem (posílení pa-
lebného sledu, prodloužení křídla, obchvat, vyplnění mezery, palba
mezerou), spolupráce družstev za útoku, uspořádání po zteči, řízení
palby, ovládání čety smluvnými znaky paží a píšťalkou.

Naučiti dobře rozkazům dávaným četě ve východisku. Nejlépe učití rozkazu podle vzoru, kde jednotlivé články jsou tak seřaděny, aby frekventant mohl později dáti bez obtíží rozkaz i rotě.

40 hodin.

17. **Bojová cvičení v četě:** nehledati výjimky, ale pěstovati pravidla; výjimkám se pak lehce přizpůsobíme.

Cvičiti: zjednání dotyku, útok na souvislý odpor a) ve volném terénu — b) v organisované posici), pronásledování, zajištění dobytého terénu, postup čety v záloze roty, útok do boku, bočný styčný voj, obrana čety, odvetný úder, boj v lese, přezvědňá a předvojová hlídka, četa při tvoření bojových předních stráží.

Každé cvičení musí býti i aplikačně procvičeno na plastických stolech, kde před každým rozhodnutím předchází krátká úvaha. Raději se k témuž cvičení několikrát vrátit, než těkat neurčitě sem a tam.

60 hodin.

18. **Pořadová cvičení v rotě:** výcvik velitelů čet v rámci roty.

10 hodin.

19. **Průpravná cvičení v rotě:** frekventanti uplatňují nabyté zkušenosti s četou v rámci roty, učí se členiti rotu v základní tvary a dávati k tomu rozkazy. Podobná stylisace dřívějších rozkazů pro četou jim to usnadňuje.

Cvičiti: rozčleňování, změny tvarů za pohybu, manévry záložními četami, ovládání roty signály a spojkami.

15 hodin.

20. **Bojová cvičení v rotě:** je to revise a pokračování bojového výcviku čet v rámci roty. Je to zároveň příležitost k rekapitulaci všech poznatků získaných ve škole. Frekventanti nemusí sami při bojových cvičeních veleti rotě, poněvadž poměrně krátký výcvik velitele čety a malá zkušenost to zpravidla nedovolí. Stačí, když co možná všichni vidí a slyší velícího důstojníka, který si má počínati vzorně.

Cvičíme kromě několika typických cvičení hlavně to, co dosud nebylo procvičeno: útok s překročením, útok s tanky, hlavní polní stráž, zásobování střelivem, odsun raněných.

42 hodin.

21. **Noční cvičení:** v době výcviku družstva tři cvičení krátce trvající:

1. Jak se v noci tiše pohybovati, upevniti výstroj, jak se dorozumívati, shromažďovati a rozptylovati, jak pozorovati a naslouchati.

2. Přezvědňá hlídka.

3. Polní stráž.

V době výcviku čety a roty pět cvičení déle trvajících:

1. Přibližování jednotek 2. sledu za noci.

2. Vytvoření bojových předních stráží za soumraku.

3. Zaujetí předních stráží v noci.

4. Palebný sled zjednávací dotyk využije soumraku, aby se k nepříteli ještě více přiblížil (výhodnější východisko pro útok) a tam se zakopal.

5. Útok za svítání.

Je nutno co nejvíce hospodařiti s časem, poněvadž i tyto hodiny nutno odčísti od denního zaměstnání. Noční cvičení možno spojit s poplachem.

28 hodin.

22. Pochodová cvičení: omeziti ve škole jen na nejnutnější míru, neboť jinak se pochodová kázeň a zdatnost cvičí současně při jiných cvičeních.

12 hodin.

23. Výcvik u těžkých kulometů: frekventanti musí býti schopni velet kulometné četě. Výcvik může započítí teprve po skončení výcviku střeleckého roje v družstvu (ZB. vz. 26.) a koná se souběžně s ostatním výcvikem až do konce školy.

Cvičiti: manipulaci s těžkým kulometem, práci u kár a soumarů, výcvik přímé a nepřímé obsluhy, přemísťování v terénu, zajištění palebného postavení a palbu v družstvu i v četě, zásobování střelivem, přípravu a řízení palby při řešení různých palebných úkolů, povelovou techniku.

45 hodin.

24. Výcvik u minometů: pro nedostatek materiálu a času lze jej považovati spíše za ukázkou, sloužící k tomu, aby si aspiranti přidělení k minometným četám přinesli již ze školy jakýsi základ.

Cvičiti:

1. Postup k palebnému stanovišti a zakopání ložiště.

2. Činnost obsluhy při palbě a zásobování střelivem.

3. Řešení některých palebných úloh v palbě přímé a nepřímé. Povelovou techniku.

12 hodin.

25. Opevňování.

Cvičiti:

1. Kryt pro ležícího střelce.

2. Trasování a kopání zákopu střeleckého a spojovacího.

3. Vytvoření palebného stanoviště pro těžký kulomet a minomet v zákopech.

4. Stavbu drátěných překážek.

5. Přechod přes vodní tok po útokové lávce (vytvořené technickou rotou).

Zákopy nemusí býti vykopány do skutečné hloubky, kulometné kryty ano.

18 hodin.

26. Spojení:

1. Stavba telefonní linky.

2. Telefonní činnost na stanici.

3. Ukázka činnosti zemní a bezdrátové telegrafie.

4. Signalisování.

5. Jak zajistiti v boji činnost důležitých spojů několikerým způsobem současně.

14 hodin.

27. Nauka o terénu:

1. Orientace v terénu podle mapy a buzoly.

2. Pochod v nepřehledném terénu podle úhlu pochodu.

3. Kreslení náčrtů.

14 hodin.

28. Tělocvik (kromě ranní půlhodinky); lze mu věnovati poměrně málo času vzhledem ke krátkému trvání školy. V prvním období to budou hlavně hry, v zimě jízda na lyžích a na jaře tělocvik na plnání tělocvičně.

28 hodin.

29. V ý c v i k i n s t r u k t o r a . Aspirant má se státi dobrým velitelem pro případ války; pro instrukci máme aktivní kádr. Proto nebude výcviku instruktora ve škole věnováno mnoho času, tím spíše, že před příchodem nováčků jsou u pluků organisovány kursy pro instruktory, jichž se aspiranti zúčastňují.

Ve škole postačí naučiti základním pravidlům instrukce při výcviku jednotlivce a ukázati, jak si má instruktor počínati při organisování bojového výcviku. 10 hodin.

30. P r a k t i c k é u k á z k y j i n ý c h d r u h ů z b r a n í :

1. Ukázati baterii dělostřelectva při zajíždění do palebného postavení a při zahájení palby.

Ukázati dělostřeleckou pozorovatelnu, a kde to posádkové poměry dovolí, dívati se na ostrou střelbu dělostřelectva.

2. Ukázati letadlo, které přistane na vhodném pozemku, a vykonati s ním malé spojovací cvičení.

3. Kde to poměry dovolí, předvésti četou obrněných aut a vykonati s ní malé cvičení. 12 hodin.

31. P r a k t i c k á p r í p r a v a p r o s t r á ž n í s l u ž b u : rozdělení stráží, vystřídání, chování strážného na stanovišti, zjišťování.

Strážní službu samu konati jen se soboty na neděli a jen v takovém rozsahu, jak velitel školy uzná za dobré v zájmu všestranného výcviku. 4 hodiny.

32. T r a n s p o r t y : Výcvik v nakládání a vykládání železničních transportů, převoz nákladními automobily.

4 hodiny.

Praktický výcvik bez ostré střelby spotřebuje tedy

celkem . . . 628 hodin.

Ostrá střelba.

Dává frekventantu kromě poznání zbraně též onu bitevní hodnotu velitelskou, t. j. onu jistou ostrílenost nervů a správné posuzování účinků i hodnoty jednotlivých zbraní v boji. Bohužel jen v málo posádkách dá se dosud celý předepsaný program uskutečnit pro nevyhovující střelnici a pro velký počet útvarů, který na přiděl střelnice čeká.

Proto určíme jakýsi minimální program, který nutno ve škole absolvovati a jehož neuskutečnění ohrožuje bojovou zdatnost mladých velitelů.

1. Š k o l n í s t ř e l b a z p u š e k . Stačí, když frekventanti absolvuji ve škole 12 čísel II. střelecké třídy a další čísla programu odstřílejí později u útvarů, aby neztratili zručnost ve střelbě.

30 hodin.

2. S t ř e l b a z l e h k é h o k u l o m e t u Z B . v z . 26 . Stačí tři čísla (1 na seskupení) na nejkratší vzdálenosti (30 m) k poznání zbraně a 2 čísla na větší vzdálenosti (200—500 m), z nichž první s nasazenou plynovou maskou.

18 hodin.

3. S t ř e l b a z t ě ž k é h o k u l o m e t u Š . v z . 24 . : 5 čísel na 30 m (na seskupení, rozsev vodorovný, kolmý a šikmý, palba s volným kulometem na skupinový terč), 1 číslo na 200 m s plynovou maskou a 1 číslo na 800 m (i na větší vzdálenost).

30 hodin.

4. Střelba z pistole: 2 čísla.	6 hodin.
5. Polní střelba v družstvu:	6 hodin.
6. Polní střelba v četě:	7 hodin.
7. Vrhání ostrých ručních granátů:	6 hodin.
8. Ostrá střelba z minometů:	6 hodin.

Z tohoto programu dá se uskutečnit na obvyklých střelnicích jen střelba z pušky, 3 čísla z lehkého a 5 čísel z těžkého kulometu na nejkratší vzdálenosti a 2 čísla z pistole. Pro polní střelbu v družstvu a v četě, pro 2 čísla z lehkého a 2 z těžkého kulometu na větší vzdálenosti, pro vrhání ostrých ručních granátů a střelbu z minometů nutno najít příhodnou parcelu blízko posádky, kde by se vše absolvovalo najednou na konci dubna nebo začátkem května.

Pro tu dobu může býti škola ubytována v blízké vesnici a cvičiti se v polním ubytování.

Pro pochod tam a nazpět

9. Předepsané střelecké závody: z pušek, lehkých i těžkých kulometů, pistolí a ve vrhu granátem.	16 hodin.
	15 hodin.

Celkem spotřebuje ostrá střelba asi

140 hodin.

Výchova aspirantů v době mimoslužební.

Sem patří dohled na život aspirantů v mimoslužebních hodinách, chování u jídla, ve společnosti, ve veřejných místnostech, možnost přečísti si ve škole noviny, vypůjčiti knihy, zahrát si v šachy a vytvořiti kroužky: hudební, pěvecký a zábavní pro pořádání večírků pro vlastní potřebu ve škole.

Sem patří také proslovy v památné dny.

Pojmenování, hodnocení a pořadí jednotlivých předmětů.

Nynější stav nutno jen málo změnit. V názvu „Nauka o střelbě a ručních zbraních“ vynechati slovo „ručních“, poněvadž v předmětu jsou obsaženy i minomety.

V názvu „kulomety a samočinné zbraně“ vynechati slova „samočinné zbraně“, poněvadž pěchota je vyzbrojena lehkým a těžkým kulometem.

Dosavadní koeficient 4 u ručních granátů změnit na 3, poněvadž předmět je příliš lehký a málo obsažný a známka je skoro zadarmo.

Název „osvětová výchova“ změnit na „nauka o moci velitelské“ a zvýšiti její koeficient na 3.

Nové uspořádání předmětů:

Služební předpisy	koeficient 5
Cvičební řád	„ 5
Taktika a polní služba	„ 5
Nauka o střelbě a o zbraních	„ 4
Kulomety	„ 4

Nauka o terénu	koeficient 4
Spojení	„ 4
Ruční granáty	„ 3
Vojenská organisace	„ 3
Opevňování	„ 3
Nauka o moci velitelské	„ 3
Boj plynem	„ 2
Tělesná výchova	„ 2
Hospodářská služba	„ 1
Zdravověda	„ 1
Vojenská korespondence	„ 1

To jest klasifikace předmětů teoretických ve škole ukončených.

Znalost služebního jazyka slovem koeficient 4

Znalost služebního jazyka písmem koeficient 4

Kázeň, charakter a chování aspirantů zůstanou vyjádřeny:

„Celkovou hodnotou osobní“ koeficient 10

Praktický výcvik ve škole neukončený bude míti podíl spolu ještě s jinými okolnostmi v

„Celkové způsobilosti“ koeficient 20.

Zkoušky a povyšování.

Zkoušky jsou nejen ukazatelem prospěchu, ale zároveň jistou pobídkou k neustálé činnosti a zárukou, že frekventanti svého času intenzivně využijí. Odměnou příčinlivým má býti povýšení.

Při prvních zkouškách (za 1. období do vánoc) mají se kromě toho vybrati lidé, neschopní sledovati s úspěchem vyučování, aby mohli býti ze školy odesláni. Tyto první zkoušky se konají ústně posledních 10 dní před odjezdem na vánoční dovolenou, a to jenom z těch předmětů, kde byla značná část látky přednesena:

Služební předpisy.

Cvičební řád.

Nauka o střelbě a zbraních.

Kulometry.

Ruční granáty.

Jsou to vědomosti úměrné veliteli družstva. Aspiranti s lepším prospěchem budou povýšení ještě před odjezdem na dovolenou na svobodníky.

Při povyšování nutno dbáti též na praktickou schopnost.

Druhé zkoušky (za 2. období: leden, únor, březen) obsahují většinu předmětů se zřetelem na znalosti velitele čtyry. Konají se v druhé polovici března z těchto předmětů:

Služební předpisy

Cvičební řád

Taktika a polní služba

Nauka o střelbě a o zbraních

Kulometry

Nauka o terénu

Spojení

Vojenská organisace

Opevňování

Boj plynem

vesměs ústně.

Z jiných předmětů, pokud byly ukončeny, možno vykonati zkoušku písemnou. Každý učitel zkouší svůj předmět sám.

Frekventanti s lepším prospěchem budou povýšeni dnem 1. dubna na desátníky. Nastane-li velikonoční dovolená dříve, dnem odchodu na dovolenou. I zde nutno přihlížeti k praktické schopnosti povyšovaných.

Zvláštní hodiny pro tyto zkoušky nejsou v rozvrhu stanoveny; zkoušky nutno vykonati v poledních přestávkách a večer. To znamená těžké zatížení beztoho obtížné služby důstojníků ve škole, ale jiný čas nelze zkouškám věnovati. V náhradu neměla by se důstojníkům ve škole počítati do nároku vánoční a velikonoční školní dovolená.

Z á v ě ř e č n é z k o u š k y před komisí, konané na konci školy jsou zkouškou z celé probrané látky ve škole a mají stanoviti prospěch a pořadí, s kterým odejdou frekventanti k plukům.

Komise pro každý předmět má se skládati ze 3 důstojníků, z nichž nejstarší je předsedou. Všechny předměty nelze zkoušeti před komisí pro nedostatek času a nedostatek důstojníků. Proto nutno sestaviti komise pro hlavní předměty, které jsou pro službu nejdůležitější:

Služební předpisy.

Cvičební řád a taktika (jedna společná komise).

Kulometry.

Nauka o terénu.

Spojení.

Opevňování.

Z ostatních předmětů možno vykonati jen zkoušku písemnou. U předmětů s koeficientem 1, byly-li ukončeny a klasifikovány v druhém období školy, platí známka za druhé období jako známka konečná.

Všechny tyto zkoušky se konají ve škole vlastním učitelským personálem. Při závěrečné zkoušce doplní se prázdná místa v komisiích důstojníky od útvarů.

Frekventanti, kteří vykonají závěrečnou zkoušku s prospěchem výtečným a velmi dobrým, mají býti povýšeni dnem 1. června na četaře, nezůstali-li v praktickém výcviku.

P o z n á m k a. Vzhledem k tomu, že závěrečná zkouška je čistě teoretická, doporučuje se při podzimních praktických zkouškách na důstojníka v záloze škrtnouti teorii.

Pro blížící se 14. měsíční služební dobu bude nutno vykonati praktické zkoušky na důstojníka v záloze ihned po manévrech u velitelství brigád a jmenování do důstojnické hodnosti vykonati u výtečných aspirantů dnem 1. října, u chvalitebných dnem 1. listopadu.

Závěr.

Rád bych vzbudil v čtenáři dojem, že chci pracovati podle hesla „Málo a dobře“, ale bojím se, že při velikosti úkolu a krátkém trvání školy něco podobného není ani možné. Vždyť to, co jsem označil v jednotlivých předmětech za nutné, není málo, nýbrž mnoho na těch 7 a půl měsíců trvání školy. Znamená to však méně než dosud a je tím vyjádřena snaha rozlišiti potřebné od méně potřebného a nepotřebného.

Chci postaviti účelnost jako měřítko každé práce, aby nebyl zbytečnou prací ztrácen čas.

Bližíme se k 14měsíční služební době. Je nutno nejen udržeti dnešní výsledky při kratší služební době, nýbrž tyto výsledky i zlepšiti, neboť ne na všech místech vyhovují. Že zlepšení je možné, vyplývá ze skutečnosti, že se dosud značná část námahy a času věnuje zbytečností. Proto jsem si zvolil heslo „Méně a lépe“.

Nebořím dosud vykonané dílo, nýbrž pokračuji v stavbě a chci ji zlepšiti.

Vymezuji důležitost a rozsah jednotlivých předmětů, jichž je k výcviku velitele potřebí jako koření, ale s nimiž právě proto nutno zacházeti opatrně, aby osnova školy nebyla některým z nich přesolena.

Chceme stvořiti dobrou bitevní hodnotu záložního důstojníka a k této tvorbě navrhuji materiál a nástroje. Znáám tuto tvorbu; léta jsem o ní pracoval a mé návrhy nejsou fantasií.

Záleží mnoho na vykonavatelích. Ale nežádám nic nemožného, jen to, aby důstojník ve škole pracoval s hodinkami v ruce, aby hospodárně organisoval práci (t. j. aby pracovní efekt každé chvíle byl co možná největší) i aby rozlišoval, co je důležitější pro výcvik velitele, a podle toho věnoval různým složkám různou pozornost. Celkem to neznámá nic jiného než soustřediti své myšlenky na to, co konáme, a to přece můžeme žádati.

Proto má práce začíná všeobecně o pracovní metodě, aby tím bylo naznačeno, že sebe lepší program neznámá nic u lidí, kteří lhotejně přistupují k jeho uskutečnění.

Chci tím také naznačiti, jak má velitel školy vychovávat své důstojníky-učitele, poněvadž bez výchovy důstojníků-učitelů nevychová aspiranty.

Přeji našemu vojenskému školství, aby v době co možná nejkratší nebylo nutno psáti heslo „Méně a lépe“ a místo něho bychom se mohli řídit trvalým heslem „Účelně a dobře“.

Kapitán geom. František BOGUSZAK:

Nedostatky našich vojenských map a návrh na jich zlepšení.

(Dokončení.)

III.

Dosavadní způsob reambulace a jeho výsledky.

Měřítka plánů původního vyměřování a princip reambulace dovolují využití všech druhů měření situačních a výškopisných, prováděných na území státu. Jsou to především evidenční listy map katastrálních v měř. 1:2880 a nové mapy katastrální v měř. 1:2500 a 1:1000 (asi u 300 obcí), lesní hospodářské plány 1:5760 a 1:11.520 asi pro $\frac{1}{6}$ plochy státu a nové plány státních lesů v měřítku 1:5000; dále polohové plány asi 300 měst ve velkých měřítkách, výškopisné plány pro stavbu vodních cest, pro úpravu řek a toků, pro hrazení bystřin a využití vodních sil, pro projekty meliorační a vodovodní asi pro $\frac{1}{20}$ plochy státu a konečně velké množ-